

[Funct Jensen.]

hidtil uanede Muligheder. Paa Grund af manglende hensigtsmæssig Lovgivning og paa Grund af ligefrem monopolskabende Lovgivning opstod en Række privatøkonomiske Særrettigheder, i Kraft af hvilke Herskertypen kom til at beherske de fra Selvforsyningens primitive Livsrytme løsrevne Bymennesker. Byerne voksede. Fremskridtet fulgtes af Fattigdom. Fattigdommen gjorde de vege og underlegne endnu mere frygtsomme og desorienterede. Det moderne Proletariat og dets Problemer var skabt.

Den sidste og afgørende Epoke var hermed inde. Den begyndte med dette Aarhundrede. Teknikken skabte Propagandaen, og med den tog Herskertypen et nyt Felt i Besiddelse. Pengesedlen fik en skarp Konkurrent i Stemmesedlen. Med den sidstnævnte som Springbrædt kunde Bonden komme i Kongens Raad, og Bonden og Manden fra Gaden kunde opnaa en Magtudfoldelse, der i Realiteten ikke overskygges af Fortidens mægtigstes Magt.

De privatøkonomiske Særrettigheder fik Lov til at bestaa, ja, Lovgivningen skabte endog flere, som Folkets store Flertal Aar ud og Aar ind maa privat-skatte til. Men de privatøkonomiske Særrettigheder kan dog trods alt kun give en begrænset Magt til at tage Folkets Penge, hvorimod de, der sidder ved Statens Ror, kan tage ubegrænset, baade Pengene og Livet. Og hvad Staten foretager baade af taabeligt og nedrigt, sker alt sammen i Almenvellets Navn. Det er det farlige.

Over hele den civiliserede Verden opstod politiske Partier, der hver tog sig af sin Samfundsgruppes særlige Interesser. Man organiserede Modsætningsforhold mellem Partier, Klasser, Racer og Nationer. Der opstod Levebrød af at organisere Modsætningsforhold. Propagandamidlernes store Orkester spillede op, Mennesket blev Masse-menneske, og Massemennesket blev et viljeløst Redskab i Magthavernes Hænder. Og nu staar den civiliserede Verden ved det 20. Aarhundredes Midte foran den store Fallit.

Staten eller rettere Staterne, hvis fornemste Opgave det er at skabe Retssikkerhed og dermed Tryghed for Folkene, er blevet vor Tids største Urovækker, vor Tids største Usikkerhedsmoment, vor Tids største Moralnedbryder. Staterne handler paa afgørende Omraader stik mod al Fornuft, stik mod al Moral. Staterne lægger sig ved deres Penge-, Handel-, Restriktions- og Afspærringspolitik paa tværs af de af Videnskab og Teknik

skabte Forudsætninger, ja, gaar i Spidsen for at anvende de videnskabelige og tekniske Resultater paa en for Samfundet opløsende Maade, der fremskynder Civilisationens Undergang, Menneskenes Selvødelæggelse. Starterne fører an i Frygtpsykosens propagandaskrigende Udbredelse, hvilket, om denne Politik videreføres, uvægerligt gør Menneskeslægten til en Selvmordsrace.

De Afsnit i Menneskehedens Historie, hvori det enkelte Menneske, Familien, Stammen og Nationen kunde leve et isoleret Liv, er for længst forbi. Men den Tid er ogsaa forbi, da en Nations Selvstændighed kan opretholdes ved væbnede Styrker. Dette var muligt, saa længe Menneskene kun bevægede sig paa Land og til Søs, da Vaabnene højest kunde gøre een eller nogle enkelte ukampdygtige ad Gangen, og da Vaabnene stort set kun var anvendelige inden for Synsvidde.

Men i Dag er intet nationalt Forsvar muligt, da Menneskene og deres Teknik bevæger sig med Lydens Hastighed langt over Jorden, da een Mand blot ved at udløse en Bombe med et Haandgreb kan dræbe Hundreetusinder paa een Gang og tilintetgøre Generationers Livsværk paa Minutter.

Fra at være et Middel til at skabe Sikkerhed for den enkelte Nation er den væbnede Magt ved Teknikkens Hjælp blevet vor Tids frygteligste Trusel, ikke alene for en enkelt Nation, men for Menneskeheden. Den, der endnu tror paa national Sikkerhed gennem Rustning, bevæger sig i Fortidens Tankebaner og bliver ikke mindst en Fare for sit eget Folk.

Videnskabens og Teknikkens Resultater peger — fornuftigt og moralsk anvendt — hen imod at sammensmelte Verden til een og gøre de nationale Grænser blot til Administrationsgrænser.

Den Vej maa Udviklingen gaa. Det er blot Spørgsmaalet, om Sammensmeltningen skal ske med Evolutionens fredelige eller Revolutionens voldelige Midler.

I Øst mener man aabenbart det sidste. Hvis Vestens smaa og store Lande accepterer dette — og det gør man, hvis man lader sig provokere til Oprustning —, gør man netop det, man psykologisk for alt i Verden burde undgaa: man giver den store Magt mod Øst et propagandistisk til Dels sandt Grundlag for Paastanden: Se, Kapitalisterne rustet sig imod os.

Over for denne Øst-Paastand hjælper det ikke paa Skoledrengemanér at sige: Løgn, det var I andre, der begyndte. — Denne Diskussion om, hvem der begyndte, er erkesløs. Det var Frygten og Hersker-